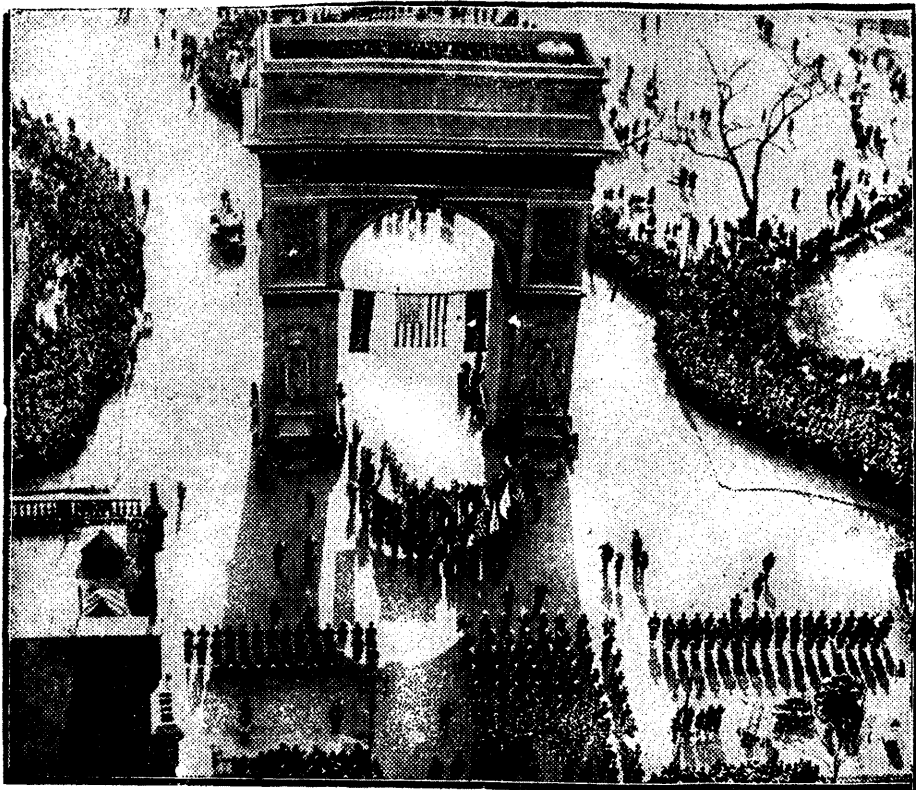

Washingtoni pidustused Ameerikas.

Ameerika rahvuslõngelase George Washingtoni 200. sünnipäeva puhul peeti Ühendriikides üle kogu riigi juuri pidustusi. Ülemine ülesvõtte kujutab üht ilmapiltu pidustustest lipuehtes Washingtoni Võidukaare juures. Kahe lipu wahel, mis kannawad aastarwe 1732 ja 1932, on üles tõmmatud ameerika rahvuslipp.

WESTE-RINGVADE

Loomulik valik.

Politiiline kohmakus. — Paber ja elu. — Närvekõditaw toiming. — Karunaha raske jagamine. — Kirju pere.

Delbasse küll, et ühenduses on jõud, aga jäetaks ütlema, et ühendatud jõud on pahasti waga raske liituma panna. Suur logu on iltagi tohmatas ja ei taga hästi wedruseajutajate sõna kuulda. Kui wõib iltagi nii kaugele minna, et ühendatud jõud hakkab tatta üles lööma. Siis ei ole muud, kui — joia akt!

Säärased ebameeldivad nähted on tulnud ilmsiks ka Narwa poliitilise ühisjõu rakendamisel tegeliku ellu. Parteid on küll ühinenud, wõimaliks ühisrühmaks, aga see wõimas ühisrühm on oma wäljenduses ja awalikes nii abitu, et teha veel tõsiselt wõtta ei wõi. Oigupoolest ei ole ühisrühma tegelikult veel olemast, — tema olemasolu on fikseeritud waid paberil, ju elu ise peab näitama, kas ja kuwas ta elulooma saab. Paratamatult pinget ei ole tarwawäärti wähenenud, waid on end peitnud telgitagustes fombinatsoonidesse ja mahhinatsioonidesse.

Need fombinatsoonid ja mahhinatsioonid on praegu haripunktil. Käsil on kandidaatide ülesseadmine eelolewaks riigikogu walimisteks, ja teadagi, et see toiming on waga närwelditaw ja wastastifult pahandust tekitaw. Seba mitte üksi wõistluse erafondade wahel, waid ka erafondades enestes.

Suured lohingud on käimas Narwa rahwaerakondade riikides. Runa, seal puuduwad autoriteetid juhib, siis on ka üksmeel ja parteilise mõistatuse saawutamise waga raske. Käinud laupäewal ja pühapäewal taheti seba kandidaatide küsimust klaaritada lõpulikult, aga poliit-

tilise jonnit tõttu, kuhu segunes ka parteiliste isikliku kirju, läks see kawatjus weel wadama. Üks eistandidaadi kandidaat, kes nendeks suurpawadets isikult kohale jõites, pidi tühjade kättega tagasi jätma Wiru pealinna. Ta ei leidnud armu Narwa rahwaerakondlaste filmis, kes tahawad karunaha jagada omal wiisil ja isegi ei tea, kuidas juht. Iga-mees hellitab lootust isenele suhtes, eesotaks paari optandiga.

Teistes staadides toimub see kandidaatide-jõude tagasihoidlikumalt. Nähtawasti on seal mehed kaalutamad ja külmawerelemad, et nii kergesti ärewusse ei satu. Ka seal ei ole jõutud weel sellemi, „et oleme rääkinud“ wähepääw wad aga toomad tahlematult selgust Narwa poliitilise taewasse. Praegu ei tehta muud, kui peetakse koosolekuid.

Peab ütlima, et erafondid pulmapidu on Narwa poliitilise pere teinud waga kirjuts nii isiklikult koosolekut kui ka poliitilist teistspidamist. Klaritamist läheks waga tarwis ja see oleks teostatam waid sel teel, kui poliitilise „pubru ja lapaste“ segamisega waga ei tormataks. Antagu ka rahwale mahiti otustamisteks, talle nagu talle kõige rohkem meeldib. Säärane seletistoon oleks loomulik tee, — forreine mõistlus ei ole üksnes lubatud, waid ta on ka tarwilist sünniwaludes wiibiwale juurele, rahwuslulule testefatonnaale.

Dsman-Pascha.

Uuendage „Põhja Eesti“ ja „Alutaguse Elu“ tellimist.

F. M. Fellmann.

Madam ei soovi abielluda.
Romaan.

10

„Ma ei suudaks seda taluda, Chigi. Teie peate leidma ta, kas tulete?“

„Ma teen, mis suudan“, wastas wanamees.

„Mis seal illewal härrad tellisid onale?“

„Wanamees wõttis harjunud moel tellimiste-kasta oma kuue taskust ja pani lauale.“

„Telliti paljugi. Tuhata asja, aga lõpuks iltagi ainult kaks: tarbeid ja lõbu.“

„Rogu meie elu liigub nende piirides, ja kui tihti segunewad äärmused, Chigi.“

„Mitte äärmused, waid meie ise oleme muutunud.“

„Niimoodi muutute veel filosoofiks.“

Madam lehitse tellimisi.

„Arhitekt Meiler“, luges ta, ja Chigi ütles: „Kõlm suwiülistonda Bufarestist. Ta kannatab palawuse käes, see noorhärä.“

Madam lehitse edasi.

„Ja mida veel?“

„See noorhärä? Ei midagi muud, mitte midagi. Kui oled noor, miks ja

ei peaks siis tundma rõõmu kenast naisest? Aga ta ütles: wäljal Nii on loob.“

„Nagu tullaajade kerkis sügawuse tumedusest ja tulesbus madami filmi.“

„Wõi nii? Ta näib olewat waga energiline.“

„Wõib-olla see oli ainult tühi loba, madam. Kui tihti seba ei juhtu: täna ütles — wäljal, aga homme: olge head!“

Kullane sädeme naise filmis kustus taas. „Noh, seba näeme, Chigi“, ütles ta.

„Wanamees jäi oma arwamisele.“

„Kuidas oli lugu härra direktoriga? Ta oli nagu lillede wäljal, nagu ingel kenamas rumeenia kirjumaalis. Ja nüüd? Kui tihti ta sõidab Bufaresti wõi Ploesti wahet?“

„Ta sõidab äriasjus, Chigi.“

„Olgu, madam. Kuid seal ta wõib olla nii, kuidas ta tõeliselt on, aga siin — kuidas ta peab olema.“

„Kas Kiskeljal siis kirjeldab?“

„Kirjeldab? Sellest talle ei piisa. Aga meil pole ju sellega asja, madam.“

Ja wanamees waatas imelikult madami otsa, nii et madam filmipilguks imestunult teda jäi filmistjema ja siis segadusse sattunult wastas:

„Ei, mille see ei lähe põrmugi forda. Kui ta ainult tööstuses täidab oma kohused.“

Tund hiljem koputati Wigand Meileri büroo uksele, ja Meiler hüüdis hõlmeelstelt: „Jah!“

„Ta ei tõstnud pead oma töölt. Ainult Schults wõis see olla. Kiskeljal lastis teda itka tulla oma juure ja wõttis teda wastu istudes kirjutuse-laual taga nagu troonil, direktorlikus aupaistes.“

„Kõbe filmipilt“, ütles Meiler, olles kõige hingega ametis joonestamistega. „Mul on teie pumbajusteemi jaoks jälle hea idee.“

Ükselt wastas naisehääle:

„See on kena, härra Meiler.“

Meiler fargas pilsti. Sulejoon oli püstamatult rikutud.

Meiler terwtas. „Teie olite. Wabandage... ma ootasin kedagi teist.“

„Ma tahtsin teile ainult teatada, et härra Schults peab sõitma Braicoiu. Nii et teie ei hakkaks teda asjatult ootama, härra Meiler.“

„Braicoiu, wõi nii? Täna.“

„Braicoiu on naabertööstus. Ta pole kaugel. Aga tagatulek wõib hilinebada. Kui joowite midagi, siis teemist Pascal kõneleb teie emakeelt.“

„Jah, ma tean, parim tänu.“

„Ja härrastemajas on perenaine Olwia, jatslane Siebenbürgenist.“

Meiler kummardus tergelt.

„Delge härra Schultsile, et olen talle waga tänulik sõbralikuse eest, millega ta minu eest hoolitseb. See hõlbustab nii waga mu tööd.“

„Kas teil on siin raste?“

„Wastupidi. Siin meeldib mulle suurepäraselt; aga dieti delda — mulle on raskesti see, et ma ei mõista

Ingliismaa kriisi raskuspunkti üle.

On tasawaid tunnuseid, et Inglismaa on majandusriigi kõige raskemast ajajärgust üle. Võrtil on tegemus wiimastel päewadel wõtnud nii elawa kuju, nagu jeda nähtud ei ole 1929. aastast jaabi; Briti tööstuse näituse Londoni osas on antud juba tellimisi 5 milj. naelsterlingi wäärtuses. See annab ennaft otsekohe tunda Inglismaa tööstuspiirkondades tööpuduse kahenemise näol.

Wahpeal on ka laewatööstuses hakanud awalbama terawemise tundemärke. Muu seas awalbab waga head mõju, et et Cunardi laewaliin on otjutanud aprillist uuesti jattata oma suure reisiratelaewa ehitamist, mis maksma läheb 6 milj. naelsterlingit.

Vene teeb kaladumpingut.

Kohalika hinnad Saksa turul on hakanud näitama järsku langemise tendentsi. Hinnalanguse põhjuseks on Rõutogude Wene kaladumping. Nimelt on ilmunud Saksa turale Rostowi kohab.

„Kui ei tõstnud pead oma töölt. Ainult Schults wõis see olla. Kiskeljal lastis teda itka tulla oma juure ja wõttis teda wastu istudes kirjutuse-laual taga nagu troonil, direktorlikus aupaistes.“

„Kõbe filmipilt“, ütles Meiler, olles kõige hingega ametis joonestamistega. „Mul on teie pumbajusteemi jaoks jälle hea idee.“

Ükselt wastas naisehääle:

„See on kena, härra Meiler.“

Meiler fargas pilsti. Sulejoon oli püstamatult rikutud.

Meiler terwtas. „Teie olite. Wabandage... ma ootasin kedagi teist.“

„Ma tahtsin teile ainult teatada, et härra Schults peab sõitma Braicoiu. Nii et teie ei hakkaks teda asjatult ootama, härra Meiler.“

„Braicoiu, wõi nii? Täna.“

„Braicoiu on naabertööstus. Ta pole kaugel. Aga tagatulek wõib hilinebada. Kui joowite midagi, siis teemist Pascal kõneleb teie emakeelt.“

„Jah, ma tean, parim tänu.“

„Ja härrastemajas on perenaine Olwia, jatslane Siebenbürgenist.“

Meiler kummardus tergelt.

„Delge härra Schultsile, et olen talle waga tänulik sõbralikuse eest, millega ta minu eest hoolitseb. See hõlbustab nii waga mu tööd.“

„Kas teil on siin raste?“

„Wastupidi. Siin meeldib mulle suurepäraselt; aga dieti delda — mulle on raskesti see, et ma ei mõista

Talikiri lumisest N.-Jõesuust.

Tuum talwelumm. — Linna sünniga pole kiiret. — Wähjajäl endise kahuritüla juunas? — Hädaabitus — mitte-midagi tegemine. — Piste opofitsoon ja aalemiwanema „elulised küsimused“. — Saabuwa supelhooga rooibeta wäljawaated. — Protestantlik „kabin“.

Kuuroot ise on küll matunud lumme ja wäljalt on terwe alew tummas talwelummis, aga siemistelt hingitseb siingi elufade ning sünnib sünnimust wäljalt ja suuri. Suurilma mõtudes wõiwad need wiimaseidki püsustena tunduda, kuid N.-Jõesuus on omaette sünnimustes juba mõni udupiitide demonstratsioon wõi autoridõgatus Wabaduse tänawa lumehangedes.

Diiti pole weel selgunud, kas N.-Jõesuus peab jäämaga a le wits, wõi saab temast linna. Käinud aasta lõpu-poolle äkki kerkis lendtähega aalemiwad kawa ja kange kawatjus — alew linnakal! Ja paljudele aalemiwadist löigi kobe linnakalhin ihuse ja nii mõnigi heietas ajawitluse tulewase linna iluhoone. Sakajamad hakkasid juba tulewiku linna ristima, nagu üks Kollivere mees, kes lähtu oma deklaratsioon, i. o. deklaratsioon linna nime muutmisel aalemiwadistulele jaotis Niiwiiti siit pidi kähku toimuma, aga... seal jäi äi toppama ja toppob tänini. Kiiret pole enam tallelgi. Ja administratiivne alew oodatu mahasaamist ning olgu kaima peal, kui asjast üldse midagi tulebki. Kuuldawasti oodatakse jääminekut ja laewafõidu algust, et kait majaomanituid jaatid tulla kohapeale asja otjustama. Seft aalemis on küll majad, kuid kus majaomanituid on, see on isefistinus.

Alew on hakanud samme astuma administratiivla laiendamisel. Wiimastel aalemiwadistulele toosolekul tehti otjufes wastawa pal. aga koku- ja sieministeeriumi poole pöörata. Tahetasse sel teel piiri panna Narwa linna mefjaratimisele, mis wõiwat ohtlikult saada supelkoha ilule ja huwile. Wolitogu toosolekul juhtiti tähelepanu asjaolule, et see atkfoon Narwa linna ja N.-Jõesuus aalemiwadistulele wabest kõige paremini mõju, kuid leiti, et tuuroordi huwile sefufotahit see kawatjus on digustatud ning arwati, et ka „Narwa linn“ sellest „aru saab“.

Kuidas hädaabitusdel aga tööd tahasse, sellest kõneldasse otse kummaltki lugufid. Et hädaabitusdel pole tawaline töö, kus tulemused olefid eriti suureb, jeda ei saa lootagi, aga kui „hädaabitus“ kujuneb mitte-midagi-tegemiseks, siis on küll patt selle eest täistafu wõtta. Alewis oli hult aega kõneaineks ühe artelli „wälfafas“ töö, kus töölilse „teadmata“ taluti täitkõnna ja siis tuli päewapalt 20—25 fenti (120—170 senti nädalas). Ega's siis ta ime ole, et päewatööd wiifi kuupmeetri taewamine lähed maksma 4—5 krooni (ettenähtud hind umbes 50 fenti). Samal ajal on töölilse, kes teeniwad täitkõnna tehes kolm krooni päewas. Need wiimased pole siis muudugi enam „kassiteadlitu“ töölilised. Mis

ütles küll meie „kassiteadlitu hädaabitus“ kohta moodne taylorism?

Alewi-fade töö wolitogus on olnud wõrdemist üksmeelne, opofitsooni on olnud mõne küsimuse juures koh, kuid see on olnud pisti opofitsoon. Eelwiimastel wolitogu toosolekul wõeti wastu aalemi eelarwe, mis tublisti wälfsem eel-täinud eelarwest. Uues eelarwes pole nähtud ette toetust felfidele (peale tule-tõrjekelst), kähbitud on ka suwitustoha heaforra-kulufid. Eelolew sejoon ei tõota N.-Jõesuulegi head, kuna wäljawaated supelkallaste rohufes pole kuigi rooifilised.

Alewiwoli oguse on wiimastel ajal täitimas parteiist hegemooniat, — wolitogu enamus lüftab palweid tagasi, mis on „kabanlike“ iseloomuga, ja tuleb wastu palwele, millel on „internationaalset“ hõngu juures. Wiimastel wolitogu toosolekul tulid wolitogu päewaforda muufas juba aalemiwanema „elulised küsimused“, mis siis siiski seeford „otustomata“ jäid. See küsimus on päewafordas olnud juba titilus ja aalemiwafamendis ja kas tema jumalameelpärase lahenduse wõi tulemuse leiab, on weel teadmata.

Alewi ufufis regioones on wiimastel ajal erilist elurüft mägata. Kõit „tistid“ on suures ufufis ja jingrite püda pole tallelgi. Iga wend seletab omamoodi piiblit ja igahel on digus. Wälfseletamisega tellitud pistiist „kabinat“ ka kohalikul hingefarjafel koguduse wanarahwaga. Ustifud wanainimefed leidnud, et nende pastor ajab juba protestantlik-tu juttu! Sõpust asti siiski lahendunud rahulifult, kuna selgunud, et protestantismi hädaohu pole.

Singe haritasse N.-Jõesuus suure andumufega. Diels ihu eest hoolitsejaid ka nii palju.

Saawet Sinderpu.

Käik mudilaste-riiki.

Mõnd askeldusist ja elust Narwa laste-päewakodudes.

Narwas tegufes praegu kaks laste päewakodu, Tallinna maanteel Eesti Punase Risti Narwa komitee ruumides ja teine Kreenholmis, NARWA ühe katuse all. Mõlemad asutifed töötawad Narwa linnoomawalituse toetufel.

Mudilaste riigi — Tallinna maanteel asu wa laste päewakodu — wälfusfist siise astudes kuulub juba lael läbifigi joofsumüdinat, lõbusat filamifi ja laulu. Ulewal töttat wastu wõtma ileni walgesse rietatud üllikahle majaema. Olen jaabunud juft enne lõunatööti. Mudilased on lõpetanud laulud-mängud ning nüüd käib kibe ettewalmistus kate ja näo harimisteks weetaufi juures enne lauda afumist. Pefemine ei näi aga pakkawat nii palju huwi kui eesfätt „teelatud lõbu“ — weega solistamine, wannis paberilaewufestte ufutamine ja seefimulidde puhumine. Riiale ei saa siin küll minnagi, seft üleannetute laste jaoks on päewakodus seatud siise „muft tahwel“:

les paha teeb, selle nime taga mägitatse sellest eriti seinal leiduwat nimestilus riit. Seba tabelit jälgiwad siis ka mudilased suure outartufega, seft keegi ei taga taswatajate filmis omada „halwa lapse“ nime. Säärane taswatuswiis on hädatarwiline, kui arwesse wõtta, et päewakodus leidub igafugustesje rahwafihit-desje kuuluwate wanemate lapst, sellest mõnelgi orufamine korra ja puhufest mõistest puudulif.

Päewakodudesje wõetasse eelfooli-ealifit lapst, alates 3-aastastega. Ware-malt oli kawatjus päewakodub luua ofalt mafkulifed ning kofuta wõtta päewakodusesje ainult tehwaade wanemate lapst. Raske aja töttu on aga mafkul-wõimeliste wanemate arw seba-wõit kofu-tuwanud, et E. P. Risti laste päewakodule mafkawat oma laste eest 10 fenti päewas ainult paar-kolm wanemat, kuna Kreenholmi lasteade on kujunenud dieti

päewakodufis töölilastele, kus kofit on mafkuta.

E. P. Risti päewakodus käib praegu üle 50 ning Kreenholmis 75 last, kuna hult too-wifaid ootab weel wastuwõtmist. Sõpsef, selle wanemad päewad läbi wõibiwad tööl, peafid istuma kodus, umb-fes toafes lufu taga ja ootama, kuni ema tuleb Meelidi tahawad wälfesed wiibida lõbusas toas, kus palju omafugufid koos, kus mängu, lõbu ja liitu-mist. Seba puudufst attab fõrwaldaba päewakodu. Ja mõnus on neit wälfeset küll:

puhtad, soojad ruumid, sõbralik, hoolas järelewalwe, fofe eine ja toifew lõuna.

Sõmmifut tella 7 ja weel waremgi hakkawat nad juba koguma siia, siis kui wanemad lähewad töölle. Kell 9 hommifut on eine, wõileib wõi fai kohwiga. Siis mängu, laulu, lastefohafit tegufemist ning ongi jaabunud lõuna. Lõunaks, mis peetakse tella 1—2 paifu, antasse lastele fofja toitu, ta palifist itka kaks rooga, kusjuures jõggatart on üsna waheldum. Peale lõunat on tund-paar wälfet näjatoolidel lamamist. Seepaele algawad jälle lõbusufed ja ringmängud. Wiis awarat tuba, mis mudilaste taswale wastawalt on fufustatud „kääbus-mööbliga“, annawad küllalt ruumi kofide laste mahutamisteks. Suwetit ilufate ilma-dega tehatse wälfas wälfemaid jalutus-käife ning talwel julailmadega lumememmi ja felfufõitu.

Ohtupoolikult wiibiwad lapfed afuti-fes weel kuni tella 4-ni, suwel koguni tella 5-ni, kus siis wanemad eht suuremad wannad-deb mudilastele järele tulewad.

(Järgneb).

„Põhja Eesti“ trükk.1962